

ЛИСТЕРИЯЛАР (LISTERIA туыстастығы)

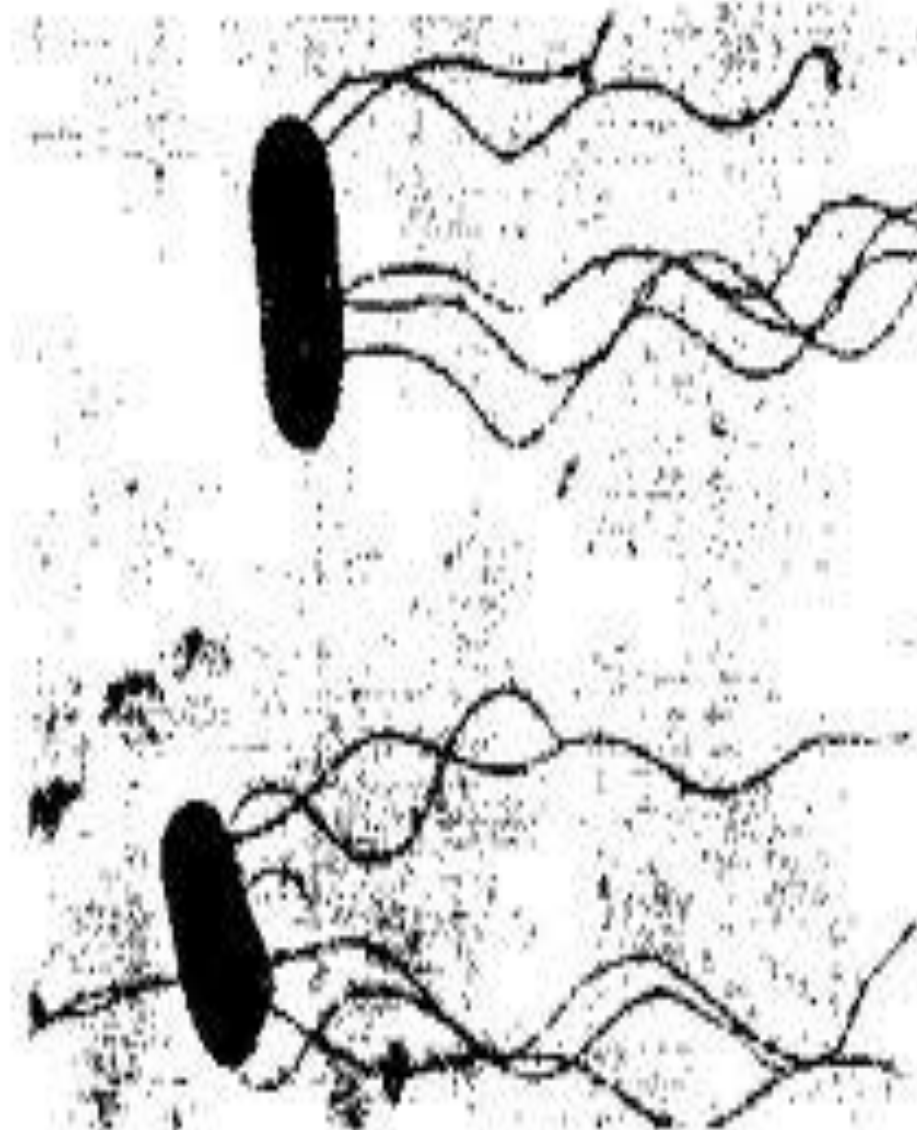
Туыстастығы: Listeria Firmicutes бөлімі

Listeria туыстастығындағы бактериялар: L.innocua, l. monocytogines, L. wilshimeri, L. iwanovi, L. rayi, L. murrayi.

Листериоз - **Listeria monocytogenes** қоздыратын әртүрлі фғымдармен сипатталатын жұқпалы ауру, оның ішінде баспа сепсистік және жүйкелік түрлері басым көрініс береді.

Листериоз қоздырғышын **М. Хапфес** 1911 жылы ашқан. Туыстастық хирург **Д. Листер** атымен аталған.

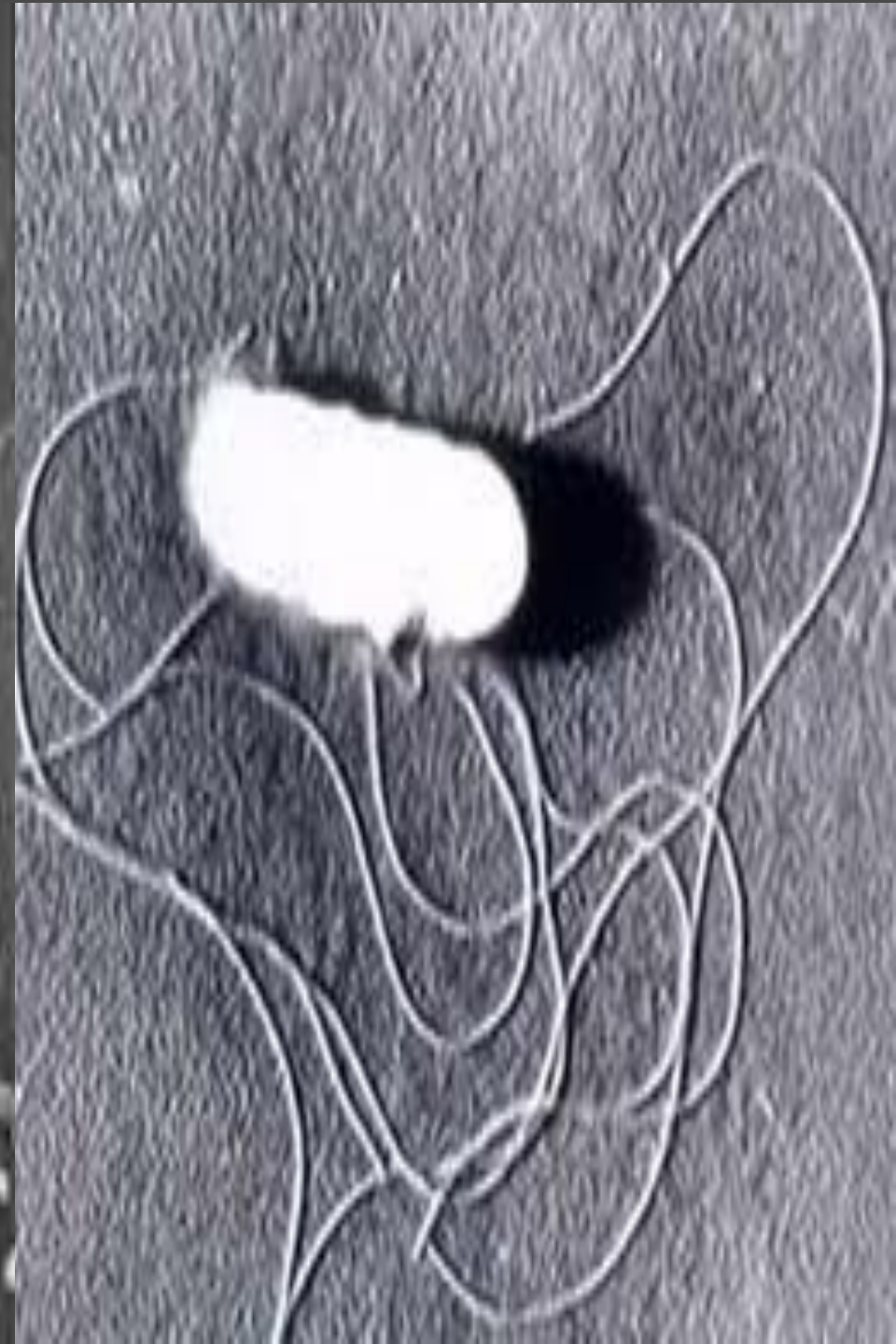
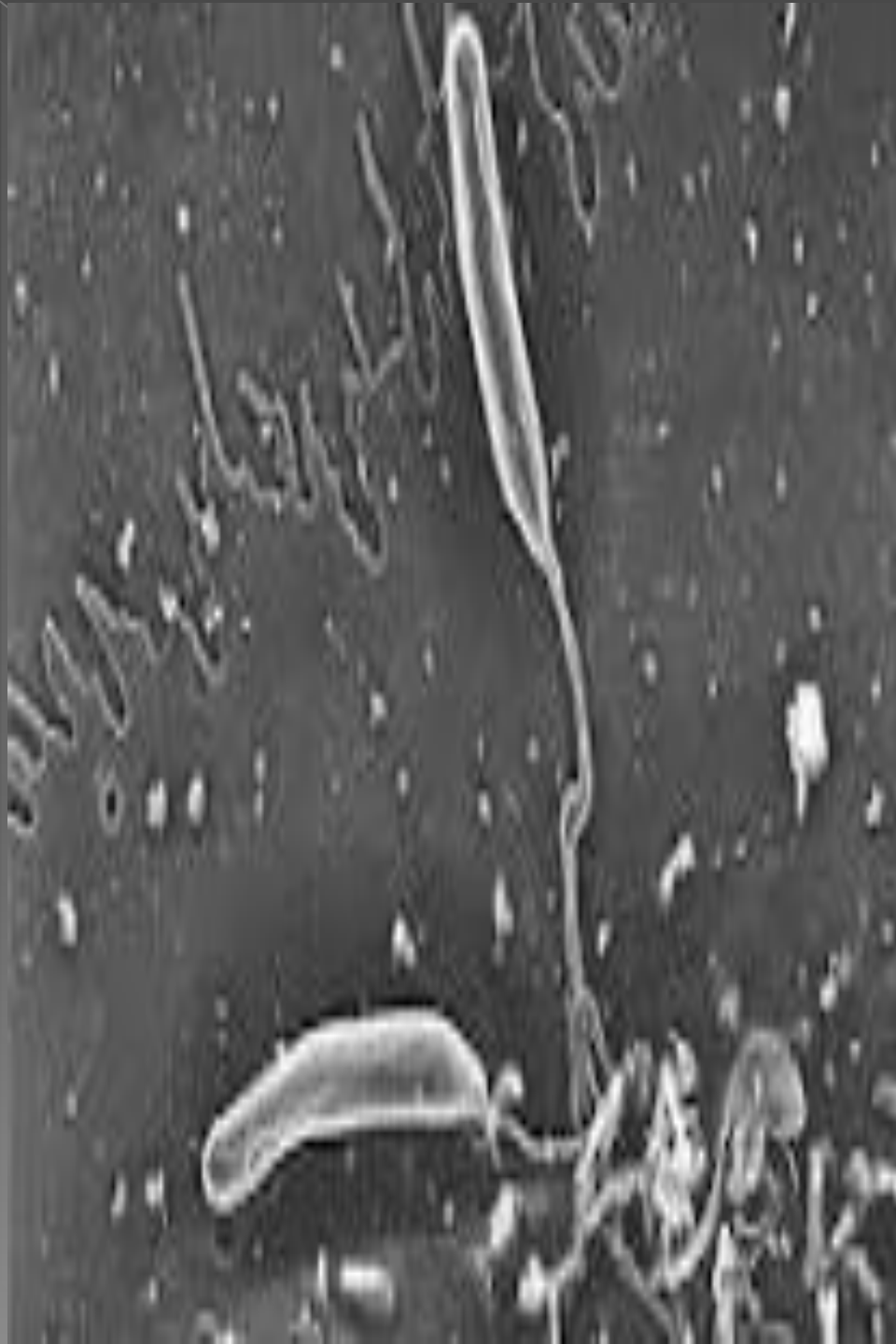
Рис. 1. Листерии с жгутиками. Культура выращена при комнатной температуре (электронная микроскопия).

МОРФОЛОГИЯСЫ ЖӘНЕ ТИНКТОРИЛДЫҚ ҚАСИЕТТЕРІ

Listeria monocytogenes —қысқаша немесе сәл иілген таяқшалар, немесе коккобактериялар. Жазыныда бір-біріне қатарласып немесе бұрыш жасап орналасады. Талшықтары және капсуласы бар, спора түзбейді және грам оң.

ДАҚЫЛДЫ ӨСІРУ

Листериоз қоздырғышы- аэроб, кеңінен қолданылатын қоректік ортадасілтілі жағдайда және 37 С температурада өседі. Қан қосылған қоректік ортада жақсы өседі- ұсақ, жартылай мөлдір, нәзік гемолиз аймағы бар колониялар түзеді. Кейбір штамдары сары немесе қызыл пигмент түзеді. Микроаэрофилдер болғандықтан атмосферада 5-10 % CO₂ бар жерде жақсы дамиды.

MedUniver.com
Все по медицине

Рис. 3.86. Мазок из чистой культуры *L. monocytogenes*.
Окраска по Граму

Ферменттік белсенділігі

*Биохимиялық
белсенділігі төмен.
Глюкозаны қышқылға
дейін ыдыратуы
мүмкін. Индол,
күкүртті сутек
бөлмейді, желатинді
ыдыратпайды және
каталаза түзбейді.*

Антигендік құрылымы

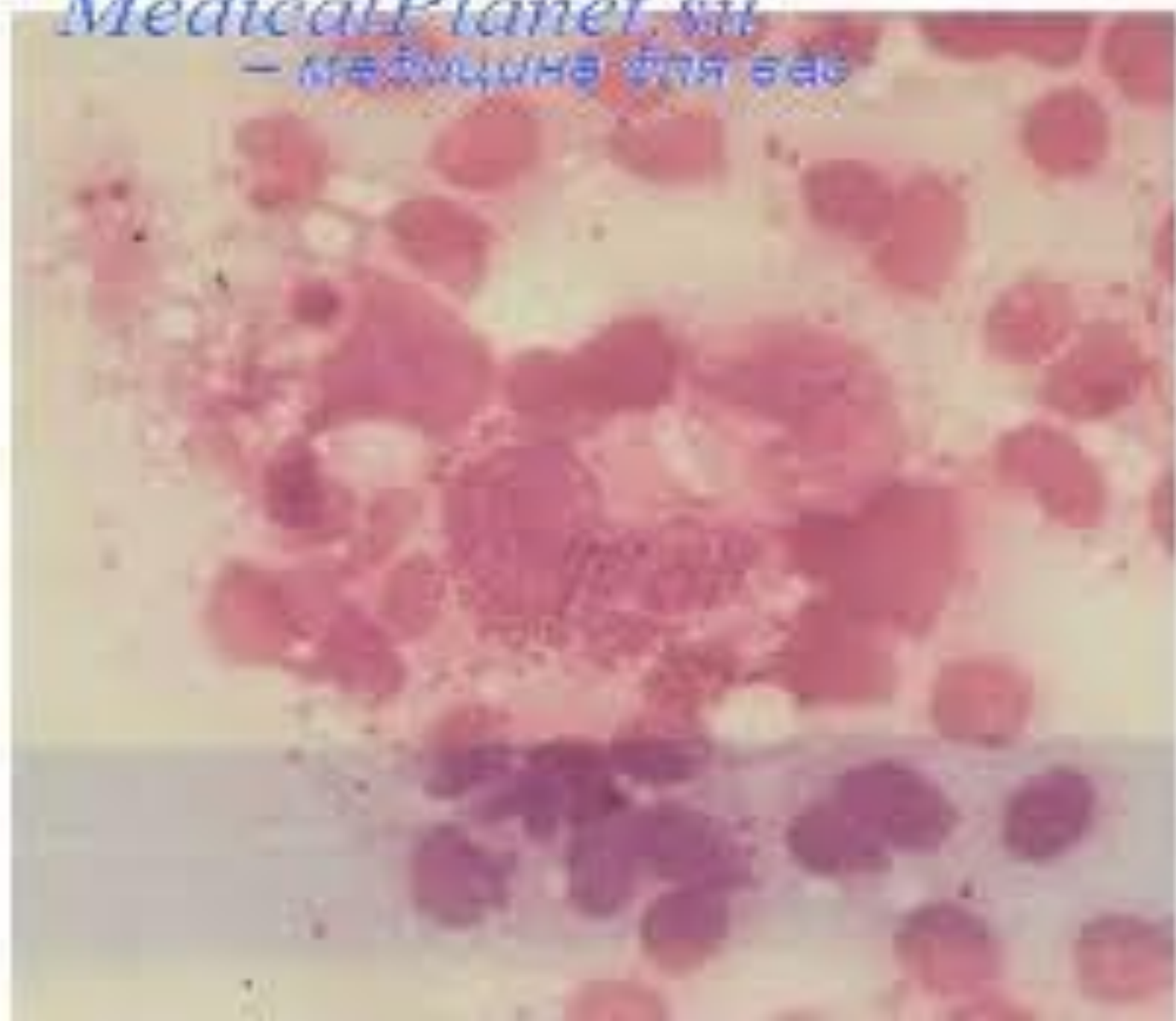
Листериялар О- және Н –антигенгеие, антигендерінің құрылым ерекшеліктеріне байланысты 7 серологиялық варианттары анықталған.

Патогенді факторлары

Листерия қоздырғышы эндотоксин түзеді. Гемолитикалық, лицитинизалық белсенділігі бар, моноцитоздарды ынталандырушы қасиетке ие

MedicalPlanet.ru

— медицина для вас

Резистенттілігі

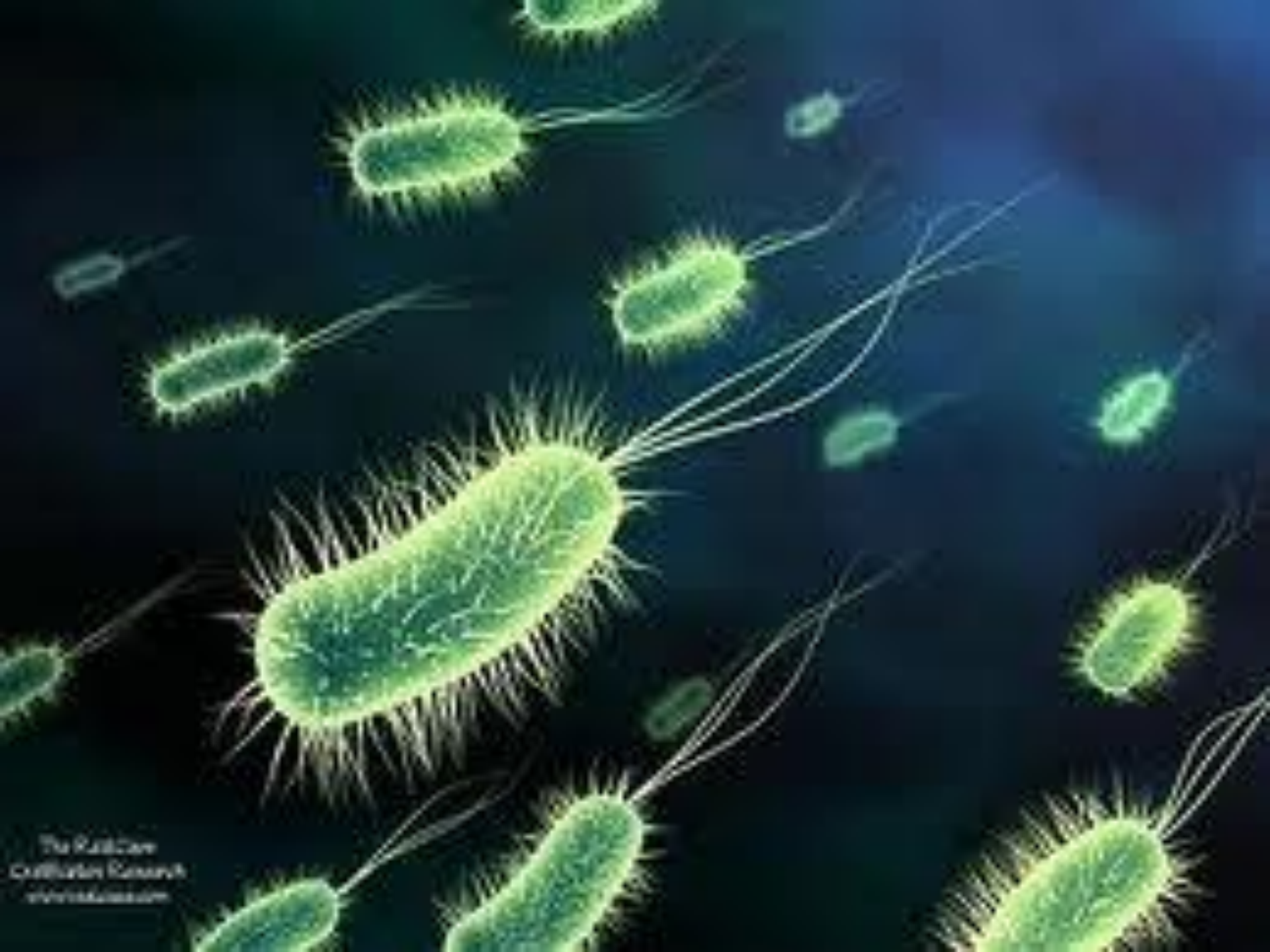
Листериялар тұрақты: төменгі температурада, кептіргенде жақсы сақталады, қайнатқанда 3-5 минут ішінде жойылады. Төменгі температурада жағдайда суда, дәндерде, сабанда бірнеше жылдар бойы сақталуы мүмкін. Сүт пен етте 4С –та жойылмайды және де көбейе алады.

Жануарлардың сезімталдығы.

Листерияларға көп жануалар сезімтал.

ЭПИДЕМИОЛОГИЯСЫ

Листериоз сапронозды инфекцияларға жатады, оның қоздырғышына сыртқы қоршаған орта негізгі тіршілік ететін орын. Листериялар көптеген табиғи нысандарда табылған, ең алдымен сүр шөпте және мал азық өсімдіктерде анықталған. Листериялар көптеген жабайы (тышқандар, доңыздар, түлкілер) және үй жануарлары мен құстардан (сиыр, орқоян, тауықтар) бөлінеді. Олар малазықты және суды ішкенде бір-бірінен жұқтырып, адамға жұқтыру көзі болуы мүмкін. Листериоздың негізгі таралу жолдары алиментарлық- ет, сүт, сыр, көкөністі қолданғанда.

The Russian
Cultural Research
Institute

ПАТОГЕНЕЗІ

Инфекцияның ену қақпасы-көбіне ас қорыту, тыныс алу жолдарының шырышты қабығы, жарақатталған тері. Листериялар қанға түсіп, қан арқылы ретикулалық-эндотелиалды жүйе ағзаларына (бауыр, көкбауыр, лимфа түйіндері) және жүйке жүйесіне өтеді. Бұл ағзаларда листериомалар (өзгерген жасушалары мен мононуклеарлы фагоциттерден, сонымен бірге қоздырғыштың жиынтығынан тұратын түйіндер) пайда болады. Листерииомалар некрозға ұшырауы мүмкін, нәтижесінде органдарда дистрофиялық өзгерістер пайда болады.

Листериялар бұзылғанда интоксикацияны туғызатын эндотоксин бөлінеді. Фагоциттердің зақымдалуы нәтижесінде иммундытапшылық жағдайы асқынады.

КЛИНИКАЛЫҚ БЕЛГІЛЕРІ

Жасырын кезеңі 2-4 аптаға созылады. Ауру баспа, сепсис, сүзек түрінде өтуі мүмкін, кейде ОЖЖ зақымдалуы басымдылық көрсетуі мүмкін (менингиттер, энцефалиттер, мидың абсцесі, психоздар). Азымы бойынша листериоздардың жедел, жеделасты және созылмалы түрлері бар. Сепсис түріндегі листериоз жаңа туылған нәрестелерде анағұрлым ауыр өтіп жоғары өлімге әкеледі.

ИММУНИТЕТІ

Ауырғаннан
кейін негізінде
жасушалық
сипаттағы
тұрақсыз
иммунитет
қалыптасады.

МИКРОБИОЛОГИЯЛЫҚ ДИАГНОСТИКАСЫ

Зерттеуге алынатын материал-қан, ми-жұлын сұйықтығы. көмей шайындысы, ұрық айналасындағы су. Зерттеу әдістері-бактериологиялық, серологиялық, аллеологиялық ПТР.

Бактериологиялық әдіс кезінде тиісті қоректік ортаға сеуіп материалды, төмен температурада өсіруді, бөлінген дақылдың идентификациялауды биохимиялық және антигендік қасиеті бойынша идентификациялауды қолданады. Серологиялық әдістер: КБР, қос сарысумен қойылатын тікелей емес гемаглютинациялық реакция, ИФТ және листериозды диагностикуммен қойылатын АР (динамикалық түрде жүргізіледі. Молекулярлы-генетикалық әдіс: ПТР.

ЕМДЕУІ. *Антибиотиктер тағайындайды (мыс, тетрациклин, левомицетин т.б)*

САҚТАНДЫРУЫ. *Бейспецификалық сақтандыру жүргізіледі. Инфекция ошағындағы жануарлардың еті мен сүтін тек жоғры температурамен өңдеуден кейін ғана пайдаланылады. Жүкті әйелдерді жануарлармен қатынаста болмайтын жұмысқа ауыстыру қажет.*

